

לאחר הסכמי שלום עם סעודיה אירן מחריב את העולם

פסיקתא רבתי פיסקא לו – קומי אורי

אמר רבי יצחק שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי האומות העולם מתגרים זה בזה, מלך פרס מתגרה במלך ערביא, והולך מלך ערביא לאדום ליטול עצה מהם (והחזיר) (וחוזר) מלך פרס (והחריב) (ומחריב) את כל העולם כולו, וכל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים ונופלים על פניהם ויאחזו אותם צירים כצירי יולדה, וישראל מתרעשים ומתבהלים ואומרים להיכן נלך ולהיכן נבוא, ואומר להם בני אל תתיראו [כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם, מפני מה אתם מתיראים אל תיראו] הגיע (ימי) [זמן] גאולתכם, ולא כגאולה ראשונה כך גאולה אחרונה, כי גאולה ראשונה היה לכם צער ושיעבוד מלכיות (אחרים) [אחריה], אבל גאולה אחרונה אין לכם צער ושיעבוד מלכיות (אחרים) [אחריה].

ילקוט שמעוני (ישעיהו רמז תצט):

אמר רבי יצחק שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה, מלך פרס מתגרה במלך ערבי והולך מלך ערבי לארם ליטול עצה מהם וחוזר מלך פרס ומחריב את כל העולם וכל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים ונופלים על פניהם ויאחזו אותם צירים כצירי יולדה, וישראל מתרעשים ומתבהלים ואומר להיכן נבוא ונלך להיכן נבוא ונלך, ואומר להם בני אל תתיראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם מפני מה אתם מתיראים אל תיראו הגיע זמן גאולתכם.

אם עם ישראל לא חוזר בתשובה עתיד ה' להעמיד מלך שגזרותיו כהמן

פנהדרין צז:

אמר רב כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים ושמואל
אמר דיו לאבל שיעמוד באבלו. כתנאי ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה
נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין
אלא הקב"ה מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן בושראל עושין תשובה
ומחזירן למוטב.

פרם תיפול ביד רומי שתשלוט על העולם תשעה חודשים, וכן רומי תיפול ביד
פרם

יומא י:

אמר רבי יהושע בן לוי אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרם שנאמר {ירמיה
מט-כ} לכן שמעו עצת ה' אשר יעין {על} אדום ומחשבותיו אשר חשב {על} יושבי
תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא ישים עליהם נוהם מתקיף לה רבה בר
עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרם הוא דכתיב {דניאל ח-כ} האיל אשר
ראית בעל הקרנים {הוא} מלכי מדי ופרם ואימא יון דכתיב {דניאל ח-כא} והצפיר
השעיר מלך יון כי סליק רב חביבא בר סורמקי אמרה קמיה דההוא מרבנן אמר
ליה מאן דלא ידע פרושי קראי מותיב תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן זוטרא
דאחוהי דתני רב יוסף תירם זה פרם אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום
ר' יהודה ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרם קל וחומר ומה מקדש ראשון
שבנאוהו בני שם והחריבוהו כשדיים נפלו כשדיים ביד פרסיים מקדש שני
שבנאוהו פרסיים והחריבוהו רומיים אינו דין שיפלו רומיים ביד פרסיים אמר רב
עתידה פרם שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב בנויי ביד סתורי
אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר {ליה} אינהו נמי הא קא סתרי
בי כנישתא תניא נמי הכי עתידה פרם שתפול ביד רומי חדא דסתרי בי כנישתא
ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בונין ביד סותרין דאמר רב יהודה אמר רב אין בן
דוד בא עד שתפשוט מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו תשעה חדשים שנאמר
{מיכה ה-ב} לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובון על בני ישראל:

שני שלישי מהעולם ימותו

זכריה יג, ח

"והיה בכל-הארץ, נאם-ה', פי-שנים בה, יכרתו יגועו; והשלישית, יותר בה".

רש"י: והשלישית יותר בה - יתגירו ויחיו (מכאן שמדובר על הגוים בפסוק)

מצודת דוד – והשלישית: היא ישראל. פי שנים בה: כי כל האומות כלולות באדום ובישמעאל. והיה: הדבר הזה יהיה בכל הארץ.

מלכים: "והיה בכל הארץ פי שנים בה יכרתו", ואז תתעורר חרב איש ברעהו עד שלא ישאר רק השלישית, שהם מאמיני האמונה האמתית היא תותר עם מאמיניה:

בני ישמעאל יגרמו לנו לצעוק לה'

פרקי דרבי אליעזר פרק לא

למה נקרא שמו ישמעאל שעתיד לשמוע הקדוש ברוך הוא באנקת העם ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים לפיכך נקרא שמו ישמעאל.

עיקר הכח של ישמעאל פיו – דניאל במפרשים

דניאל פרק ז

(א) בשנת חדה לבלאשצר מלך בבל דניאל חלם חזה וחווי ראשה על משכבה באדין חלמא כתב ראש מלין אמר: (ב) ענה דניאל ואמר חזה הוית בחווי עם ליליא וארו ארבע רוחי שמיא מגיחו לימא רבא: (ג) וארבע חיון רברבן סלקון מן ימא שנין דא מן דא: (ד) קדמיתא באריה וגפין די נשר לה חזה הוית עד די פריטו גפיה ונטילת מן ארעא ועל רגלין פאנש הקימת ולבב אנש יהיב לה: (ה) וארו חיוה אחרי תנינה דמיה לדב ולשטר חד הקמת ותלת עלעיו בפמה בין (שניה) שנה וכן אמרין לה קומי אכלי בשר שגיא: (ו) באתר דנה חזה הוית וארו אחרי בנמר ולה גפין ארבע די עוף על (גביה) גבה וארבעה ראשין לחיותא ושלטון יהיב לה: (ז) באתר דנה חזה הוית בחווי ליליא וארו חיוה (רביעיה) רביעאה דחילה ואימתני ותקיפא יתירא ושנין די פרזל לה רברבן אכלה ומדקה ושאר (ברגליה) ברגלה רפסה והיא משניה מן כל חיותא די קדמיה וקרנין עשר לה: (ח) משתפל הוית בקרניא ואלו קרן אחרי ועירה סלקת (ביניהון) ביניהון ותלת מן קרניא קדמיתא (אתעקרו) אתעקרה מן (קדמיה) קדמה ואלו עינין פעיני אנשא בקרנא דא ופם ממלל רברבן: (ט) חזה הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתב לבושה בתלג חור ושער ראשה פעמר נקא פרסיה שביבין די נור גלגלוחי נור דלק: (י) נהר די נור נגד ונפק מן קדמוהי אלף (אלפים) אלפין ישמשוניה ורבו (רבון) רבון קדמוהי יקומון דינא יתב וספרין פתיחו: (יא) חזה הוית באדין מן קל מליא רברבתא די קרנא ממללה חזה הוית עד די קטילת חיותא והובד גשמה ויהיבת ליקדת אשא: (יב) ושאר חיותא העדיו שלטנהון וארכה בחיין יהיבת להון עד זמן ועדן: (יג) חזה הוית בחווי ליליא וארו עם ענני שמיא כבר אנש אתה חזה ועד עתיק יומיא מטח וקדמוהי הקרבוהי: (יד) ולה יהיב שלטון ויקר ומלכו וכל עממיא אמיא ולשניא לה יפלחון שלטנה שלטון עלם די לא יעדה ומלכותה די לא תתחבל: (טו) אתפרית רוחי אנה דניאל בגוא נדנה וחווי ראשי יבהלנני: (טז) קרבת על חד מן קאמיא ויציבא אבעא מנה על כל דנה ואמר לי ופשר מליא יהודענני: (יז) אלין חיותא רברבתא די אנין ארבע ארבעה מלכין יקומון מן ארעא: (יח) ויקבלון מלכותא קדישי עליונין ויחסנון מלכותא עד עלמא ועד עלם עלמיא: (יט) אדין צבית ליצבא על חיותא רביעיתא די הות שניה מן (כלהון) פלחין דחילה יתירה (שניה) שנה די פרזל וטפריה די נחש אכלה מדקה ושאר (ברגליה) רפסה: (כ) ועל קרניא עשר די בראשה ואחרי די סלקת (ונפלו) ונפלה מן (קדמיה) תלת וקרנא דפן ועינין לה ופם ממלל רברבן וחזוה רב מן חברתה: (כא) חזה הוית וקרנא דפן עבדה קרב עם קדישין ויכלה להון: (כב) עד די אתה עתיק יומיא ודינא יהב לקדישי עליונין וזמנא מטה ומלכותא החסנו קדישין: (כג) פן אמר חיותא רביעיתא מלכו (רביעיא)

רביעאה תהוא בארעא די תשנא מן כל מלכותא ותאכל כל ארעא ותדושנה ותדקנה: (כד) וקרניא עשר מנה מלכותה עשרה מלכין וקרניא וקרניא יקום אחריהון והוא ישנא מן קדמיא ותלתה מלכין יהשפל: (כה) ומלין לצד (עליא) עלאה ומלל ולקדישי עליונין יבלא ויסבר להשניה זמנין ודת ויתיהבון בידה עד עדן ועדנין ופלג עדן: (כו) ודינא יתב ושלטנה יהעדון להשמדה ולהובדה עד סופא: (כז) ומלכותה ושלטנא ורבותא די מלכות תחות כל שמיא יהיבת לעם קדישי עליונין מלכותה מלכות עלם וכל שלטנא לה יפלחון וישתמעון: (כח) עד פה סופא די מלכתא אנה דניאל שגיא רעיוני יבהלנני וזיוי ישתנון עלי ומלכתא בלבי נמרת:

מצודת דוד על פסוק כד וכה

וקרניא – עשרת הקרנים ירמזו אשר מהמלכות ההיא יעמדו עשר מלכים ר"ל במלכות ישמעאל יהיו עשר מלכיות הם הנזכרים למעלה.

ואחרן הקרן הזעירה יורה אשר מלך אחר יעמוד אחריהם והוא יהיה משונה מהראשונים וישפיל מהם שלשה מלכים

ומלין – והוא ידבר דברי חרוף מול העליון ואת ישראל קדושי עליונים ישחית כי רוב בני הגולה חמה במלכות ישמעאל.

ויסבר – ויחשב לשנות מישראל זמן המועדים ומשפט התורה ויהיו מסורים בידו עד עת וחוזר ומפרש כמה היא העת ואמר שהעת יהיה עדן ועדנין ופלג עדן ור"ל שתי שנים וחצי שנה יהיו מסורים בידו. עכ"ל.

טעם זכות בני ישמעאל לחיות בארץ ותהליכי מלחמת העולם על ארץ ישראל

זוהר (כרך ב, שמות, פרשת וארא דף לב עמוד א)

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי באורחא, א"ר יוסי לרבי חייא אמאי את שתיק הא אורחא לא אתתקן אלא במלי דאורייתא. אתנגיד רבי חייא ובכה פתח ואמר (בראשית יא) ותהי שרי עקרה אין לה ולד, ווי על דא ווי על ההוא זמנא דאולידת הגר לישמעאל.

א"ל רבי יוסי אמאי והא אולידת לבתר והוה לה ברא גזעא קדישא, א"ל את חמי ואנא חמינא והכי שמענא מפומוי דר"ש מלה ובכינא (ס"א א"ל מה היא א"ל ווי וכו') ווי על ההוא זמנא, דבגין דשרה אתעכבת כתיב (שם טז) ותאמר שרי אל אברם וגו' בא נא אל שפחתי וגו', ועל דא קיימא שעתא להגר למירת לשרה גבירתה והוה לה ברא מאברהם.

ואברהם אמר לו ישמעאל יהיה לפניך, ואף על גב דקודשא בריך הוא הוה מבשר ליה על יצחק אתדבק אברהם בישמעאל עד דקודשא בריך הוא אתיב ליה ולישמעאל שמעתיד וגו', לבתר אתגזר ועאל בקיימא קדישא עד לא יפוק יצחק לעלמא.

ות"ח ארבע מאה שנין קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל ובעא קמי קודשא בריך הוא א"ל מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמך, א"ל אין, א"ל והא ישמעאל דאתגזר (ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין) אמאי לית ליה חולקא כך כמו יצחק, א"ל דא אתגזר בדקא יאות וכתיקוני, ודא לאו הכי, ולא עוד אלא דאלין מתדבקינ בי בדקא יאות לתמניא יומין ואלין רחיקין מני עד כמה ימים, א"ל ועם כל דא כיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה.

ווי על ההוא זמנא דאתיליד ישמעאל בעלמא ואתגזר, מה עבד קודשא בריך הוא ארחיק להו לבני ישמעאל מדבקותא דלעילא ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא בגין ההוא גזירו דבהון, וזמינין בני ישמעאל למשלט בארעא קדישא כד איהי ריקניא מכלא זמנא סגי כמה דגזירו דלהון בריקניא בלא שלימו, ואינון יעכבון להון לבנ"י לאתבא לדוכתייהו עד דישתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל (ויקרא סט א) וזמינין בני ישמעאל לאתערא קרבין תקיפין בעלמא ולא תכנשא בני אדום עלייהו ויתערו קרבא בהו חד על ימא וחד על יבשתא וחד סמוך לירושלם וישלטון אלין באלין וארעא קדישא לא יתמסר לבני אדום, בההוא זמנא יתער עמא חד מסיפי עלמא על רומי חייבא ויגח בה קרבא תלת ירחין ויתכנשון תמן עממיא ויפלון בידייהו עד דיתכנשון כל בני אדום עלה מכל סייפי עלמא, וכדין יתער קודשא בריך הוא עלייהו הדא הוא דכתיב (ישעיה לד) כי זבח ליי' בבצרה וגו', ולבחר דא מה כתיב לאחוז בכנפות הארץ וגו' וישיצי לבני ישמעאל מינה ויתבר כל חילין דלעילא ולא ישתאר חילא לעילא על עמא דעלמא אלא חילא דישראל בלחודוי, הדא הוא דכתיב (תהלים קכא) יי' צלך על ירך ימינך, בגין דשמא קדישא בימינא ואורייתא בימינא ועל דא בימינא תליא כלא ותנינן דבעי לזקפא ימינא על שמאלא כמה דאוקמוה דכתיב (דברים לג) מימינו אש דת למו, ובזמנא דאתי

(תהלים ס) הושיעה ימינך וענני, ובהוא זמנא כתיב (צפניה ג) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יי' ולעבדו שכם אחד, וכתיב (זכריה יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, ברוך יי' לעולם אמן ואמן.

פירוש מילולי (פירוש המולם) לדברי הזוהר הנ"ל:

ר"י ור"ח היו הולכים בדרך. אר"י לר' חייא, למה אתה שותק, הרי הדרך אינו מתתקן אלא בדברי תורה. נאנח ר' חייא ובכה. פתח ואמר, ותהי שרי עקרה אין לה ولد. אוי על זה, אוי על אותו זמן, שהולידה הגר את ישמעאל. אמר לו ר"י, למה. והרי שרה הולידה אחר שנולד ישמעאל, והיה לה בן גזע קדוש. ולמה אתה אומר אוי. אמר לו אתה רואה, ואני רואה, וכך שמעתי דבר מפיו של ר"ש, ובכיתי, שאמר, ווי על אותו זמן, כי משום ששרה נעכבה, כתוב, ותאמר שרי אל אברם וגו' בא נא אל שפחתי וגו' וע"כ השעה עמדה להגר, לרשת את שרה גבירתה, והיה להגר בן מאברהם. ואברהם אמר, לו ישמעאל יחיה לפניך, ואף על פי שהקב"ה היה מבשר לו על יצחק, התדבק אברהם בישמעאל, עד שהקב"ה השיבו ולישמעאל שמעתיך וגו'. ואח"כ נימול, ונכנסם בברית הקדוש, מטרם שיצא יצחק לעולם. ובוא וראה ארבע מאות שנים עמד הממונה של בני ישמעאל, ובקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לו, מי שנימול יש לו חלק בשמך. אמר לו הקדוש ברוך הוא כן. אמר לו והרי ישמעאל שנימול, למה אין לו חלק בך כמו יצחק. אמר לו, זה נימול כראוי וכתיקוניו, וזה אינו כך. ולא עוד אלא שאלו מתדבקים בי כראוי לשמונה ימים. ואלו רחוקים ממני עד כמה ימים. אמר לו השר הממונה, ועם כל זה, כיון שנימול לא יהיה לו שכר טוב על זה. אוי לאותו זמן שנולד ישמעאל בעולם ונימול, מה עשה הקדוש ברוך הוא, כלפי טענת השר של ישמעאל, הרחיק את בני ישמעאל מדבקות העליון, ונתן להם חלק למטה בארץ הקדושה, בשביל המילה שבהם. ועתידים בני ישמעאל לשלוט על ארץ הקדושה זמן הרבה בשעה שהיא ריקה מכל, כמו שהמילה שלהם היא ריקה בלי שלמות. והם יעכבו את בני ישראל לשוב למקומם, עד שישלם הזכות של בני ישמעאל. ועתידים בני ישמעאל לעורר מלחמות גדולות בעולם, ויתאספו בני אדום עליהם, ויערכו עמהם מלחמה, אחת על הים, ואחת על היבשה, ואחת סמוך לירושלים, וימשלו אלו על אלו, וארץ הקדושה לא תמסר לבני אדום. באותו זמן, יתעורר עם אחד מסוף העולם על רומי הרשעה, ויערוך עליה מלחמה ג' חדשים, ויתאספו שם עמים, ויפלו בידיהם, עד שיאספו עליה כל בני אדום מכל קצוי העולם. ואז יתעורר הקדוש ברוך הוא

עליהם. זהו שכתוב, כי זבח לה' בכצרה. ולאחר כך, מה כתוב, לאחוז בכנפות הארץ וגו', ויכלה את בני ישמעאל מן הארץ, וישבר כל הכחות שלמעלה, ולא ישאר כח למעלה על עם העולם, דהיינו ישראל, אלא כח ישראל בלבדו. ז"ש ה' צלך על יד ימינך. משום שהשם הקדוש הוא בימין. והתורה היא בימין, וע"כ הכל תלוי בימין. ולמדנו, שצריכים להגביה את הימין על השמאל. כמו שבארוהו, שכתוב, מימינו אש דת למו. ולעתיד לבא כתוב, הושיעה ימינך וענני. ובזמן ההוא כתוב, כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד. וכתוב, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

שו"ת עשה לך רב (ח"א סי' ז-יב, הרב חיים דוד הלוי):

בלשון זוהר זה לא נתברר הנימוק למלחמתם של העמים נגד ישראל לצדם של בני ישמעאל. אך במקום אחר ביארו מפרשי זוהר את הנימוק. וזו לשון זוהר: ויזדווגו כלהון עממיא על ברתיה דיעקב לאדחייא לה מעלמא. ועל ההיא זימנא כתיב, ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע, והרמ"ק בספרו "אור יקר" (כתב יד מודינא דף 122 ההולך ונדפס בירושלים) הגירסא בזוהר: ויזדמנון כלהו עממיא וכו' ובפירוש הרמ"ק זה לשונו: "ויזדמנון כלהו עממיא, שיעשו עצת שלום ביניהם ויתהפכו לישראל להשמיד מפני שהקימו להם מלכות, ותהיה עת צרה ליעקב, אמנם לא יבואו לשבר, אלא, "וממנה יושע". הנה מבואר בדברי חכמי האמת גם הנימוק לשנאת ישראל באחרית – הימים. ואולי שזה היה מקור דבריו של הגרי"מ הרל"פ בספרו "מי מרום ממעיני הישועה", וזו לשונו: "וכן לעתיד, מקודם ירשו האומות לישראל להיאחו בארצם, וזה יהיה אך לגאולה של יציאה מהגלות, ואולם כשיגיע תוך גילוי הגאולה בכל הוד כליל תפארתה וקדש שלמותה, אז יהפכו כל העמים לרודפים, ויבואו על ה' ועל משיחו, ואז תהיה מלחמת גוג ומגוג, ויפלו על הרי ישראל, והיה ישראל כלו קודש לה' ויתגלה משיח בן דוד". כונתנו בדברינו אלה, לחזק ברכים כושלות מעומם המלחמות הפוקד את עם ישראל בשלבי גאולתו אלה, וכי הדבר היה ברור וידוע לחכמי האמת, ומרומז בדברי הנביאים, ואדרבא חובתנו להאמין, כי דוקא מתוך מלחמות קשות אלה תצמיח גאולת ישראל השלימה.

משנה שכיר (פרשת וירא, הרב יששכר שלמה טייכמל):

גרש את האמה הזאת ואת בנה [כא, י]

במדרש [הובא בדמשק אליעזר כד] כשראתה שרה שמשעה לא יכנס לארץ ישראל אמרה [בראשית כא, י] גרש את האמה ואת בנה ע"כ. והיא פליאה, מובא בספרים. והאיר ה' עיני בביאור פליאה זו עם דברי הזוה"ק סוף פרשת וארא [לב, א], וז"ל הזוה"ק, תא חזי ארבע מאה שנין קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל ובעא קמזי קב"ה, א"ל מאן דאתגזר אמאי לית לי' חולקא בך כמו יצחק, א"ל דא איתגזר כדקא יאות וכתיקוניו ודא לאו הכי, ולא עוד אלא דאלין מתדבקין בי כדקא יאות לתמניא יומין ואלין רחיקין מני עד כמה ימים, א"ל ועם כל דא כיון דאיתגזר לא יהא לי' אגר טב בגיני. ווי על האי זימנא דאיתילד ישמעאל בעלמא ואתגזר. מה עבד הקדוש ברוך הוא, ארחיק להו לבני ישמעאל מדבקותא דלעילא ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא בגין ההוא גזירו דבהו, וזמנין בני ישמעאל למושלת בארעא קדישא כד איהו ריקניא מכלא זמנא סגי כמה דגזירו דלהון ברקניא בלא שלימו, ואינן יעכבון להון לבנ"י לאתבא לדוכתייהו עד דישתלם ההוא זכותא דבני ישמעאל, עכ"ל עיין שם.

הרי דשרו של ישמעאל טען אמאי נדחה מיצחק כיון דיש לו זכות דמילה, רק מפני שלא הי' בשלימות נתנה לו ארץ ישראל בעת שהוא ריקן מכל בשכרו. וידוע דארץ ישראל הוא ריקן דוקא בגלות, אבל בעת שהוא בנוי אז הוא שלם בכל מיני קדושות. ועיין בפרי מגדים בה' ת"ב [סי' תקסא סק"א] בשם ר' גרשון קיטובער ז"ל. וא"כ אז לא היו יכולין ליתן לו זה בשכרו, ושוב הי' טענה להשר למה רוצין לדחותו מיצחק. וידוע [הובא במגלה עמוקות ואתחנן אופן כ] דאילו נכנס משה לארץ ישראל לא הי' גלות וארץ ישראל הי' נשאר בקדושתו, וממילא לא הי' אפשר ליתן ארץ ישראל לישמעאל בשכרו ואז לא הי' אפשר לדחותו לגמרי, אבל יען שמשעה לא נכנס לארץ ונגזרה גזרת גלות וחורבן ארץ ישראל ונשאר ריקן, ואפשר מה ליתן בשכר ישמעאל, על כן שפיר היו יכולין לדחותו מקדושה דעלאה ושלא יהיה לו חלק בקדושת יצחק אבינו ז"ל, וכמבואר בזוהר בפ' וירא [קיה, ב] וז"ל, בגין כך אמרת שרה כי לא יירש בן האמה הזאת, אנא ידענא דלא ירית לעלמין חולקא דמהימנותא ולא יהא לי' עם ברי חולקא לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי, וקובה"ו בעא לאפרשא בלחודוי זרעא קדישא כדקא יאות, עיין שם.

הרי דשרה רוצית שיפרשו לגמרי זה מזה, וזה הי' אפשר ע"י דהי' איזה מקום ריקן ליתן לו בשכרו, וזה הי' ע"י שמשה לא נכנס לארץ ישראל. וזה המכוון במדרש הנ"ל כשראתה שרה שמשה לא יכנס לארץ ישראל א"כ יש מה ליתן לו, אמרה גרש את האמה ואת בנה, וא"ש והבן.

ר' לוי יצחק מברדיטשב (קדושת לוי בראשית פרשת לך לך)

ידו בכל ויד כל בו (טז, יב). הכלל, בעונותינו הרבים גדולת ישמעאל מחמת המילה, וכן מבואר בזוהר הקדוש (ח"ב לב, א). והנה ברית נקרא 'כל' כמבואר בשערי אורה (שער השני). וזהו 'ידו' לשון ממשלה 'בכל'. 'ויד כל בו', כי באמת הישמעאלים הם בלא פריעה, אבל אנו זרע ישראל במילה ופריעה, והנה במילה יש שני ענינים, החתוך בכלי, ופריעה ביד, וזהו הרמוז 'ויד כל בו', הם זרע ישראל שהם בפריעה ביד, וזהו יד 'כל' הרומז על הברית כנ"ל, 'בו' ימשול בישמעאל.

באחרית הימים ילחמו על ירושלים ושברו הבתים ואנסו את הנשים

זכריה פרק יד פסוק ב

וְאִם־פָּתִי אֶת־כַּף־הַגּוֹיִם | אֶל־יְרוּשָׁלַם לְמִלְחָמָה וְנִלְכְּדָה הָעִיר וְנִשְׁפוּ הַבָּתִּים וְהַנְּשִׁים תִּשְׁגַּלְגַּלְנָה (תְּשַׁכְּבֶנָה קר') וַיֵּצֵא חֲצֵי הָעִיר בְּגוֹלָה וַיֵּתֶר הָעָם לֹא יִפְרֹת מִן־הָעִיר:

באיזה חודש ילחמו

מסורת בידינו כי מלחמת גוג ומגוג תחל בתשרי {בשם רב האי גאון, האשכול, דף ס"ז ע"א, אבודרהם, תפילות הפסח. טור או"ח סי' ת"צ, ברטנורא מגילה פ"ג מ"ה}. ולכן קוראים בהפטרת חג הסוכות את הפסוקים המדברים על מלחמת גוג

ומגוג. תיאור פסוקי מלחמה זו, מופיעים בנביאים זכריה פרק י"ד, ויחזקאל פרק ל"ח.

האברבנאל (בפירושו ליחזקאל פרק מ"ה) נותן תאריך יותר מדויק למלחמה זו: מאחרי כ"א תשרי. וזה לשונו: "לכן הראה הש"י לנביא יחזקאל שלעתיד לבא יהיו ימי המלואים מן הזמן אשר עשאם משה עד הזמן אשר עשאם בבית שני שהוא מראש חדש ניסן עד כ"א בתשרי, והיה זה לפי שבניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל כדברי ר' יהושע (ר"ה יא, א) ולכן יתחילו המלואים מר"ח ניסן ויתוספו בו הקרבנות ובחג הסכות שהוא ג"כ בכלל המלואים יוסיפו גם כן הקרבנות מפני תשועת מלחמת גוג ומגוג שתהיה בימים ההם, וכו', מזה יתבאר שדעות שני השלמים רבי אליעזר ורבי יהושע אלו ואלו דברי אלקים חיים כי רבי יהושע שיער בתחילת הגאולה שתהיה בניסן ורבי אליעזר שיער בתכליתה שתהיה בתשרי בסוף מלחמת האומות וגוג ומגוג" עכ"ל.

ועוד כתב שם, כי בימים אלו ה' ניצב לדין וילחם עם האומות, וז"ל: "ולפי שימי המלואים לעתיד לבוא יתחילו מיום ראש חדש ניסן עד אחד ועשרים ימים לחדש תשרי והיה שבחדש התוא נצב לריב ה' ועומד לדין עמים במלחמות האומות ודין גוג ומגוג לכן זכר הנביא הקרבנות שיעשו מהמלואים בשבעת ימי חג הסוכות" עכ"ל.

עוד על התאריך האמור מובא: "דהנה נודע אשר גאולה העתידה, התחיל להתנוצץ בחודש ניסן, וגמר הגאולה תהיה בחודש תשרי ביום הושענא רבה במלחמת גוג ומגוג" (עטרת ישועה הורביץ, פרשת לך לך דף ו' ע"א).

ואפשר, כי לא לחינם דרשו בירושלמי (וברכות פ"ב, מגילה פ"ב): "אסרו חג בעבותים - לימות גוג ומגוג" ע"כ.

משיח בן יוסף ילחם

גר"א אדרת אליהו פ' וזאת הברכה עה"פ "בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו" וגו' והעיקר הענין הוא על משיח בן יוסף שהוא הראשון לגאולה לכך נאמר בכור שורו משיח הראשון וכמ"ש בר"מ אריה לימינו הוא משיח בן דוד גור אריה יהודה

והשור לשמאלו הוא משיח בן יוסף שעתידי להשמיד הכל כמו"ש בר"מ פ' משפטים נטלי כולהון מגבורה ומשיח בן אפרים נטיל נוקמיה משנאיה כו' בדרגא דמשיח בן יוסף והוא דכתיב עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחך השור את ירק השדה דעלייהו איתמר בפרוח רשעים כמו עשב כו' הדר לו כמו"ש תהלים קמט לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים וגו' הדר הוא לכל חסידיו.

והדברים מפורשים בכמדבר רבה פי"ד א': "אפרים מעוז ראשי" זה משיח מלחמה שבא מאפרים שנאמר "בכור שורו הדר לו".

ובתרגום יהונתן כך עוזיאל שמות מ יא: מטול יהושע משומשנך רבא דסנהדרין דעמיה דעל ידוי עתידיא ארעא דישראל לאיתפלגא ומשיחא בר אפרים דנפיק מיניה דעל ידוי עתידין בית ישראל למנצחא לגוג ולסיעתיה בסוף יומיא.

וראה עוד בפסיקתא דר"כ פרשה לז: אמרו לפניו (שרי האומות) מי הוא זה שאנחנו נופלים בידו מה שמו מה טיבו? אמר להם הקב"ה אפרים משיח צדקי שמו, מגביה קומתו וקומת דורו ומאיר עיני ישראל ומושיע עמו ואין כל אומה ולשון יכולה לעמוד שנאמר תהלים פט "לא ישיא אויב בו וכן עולה לא יעננו", וכל אויביו וצריו מתברחים שנאמר "וכתותי מפניו צריו".

מלך המשיח הוא ילחם בעמלק ואח"כ יבנה בית המקדש

רמב"ם הלכות מלכים פ"א מצוה א :

שלוש מצות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ. למנות להם מלך שנאמר "שום תשים עליך מלך". ולהכרית זרעו של עמלק שנאמר "תמחה את זכר". ולבנות בית הבחירה שנאמר "לשכנו תדרנו ובאת שמה".

ובהלכה ב :

מינוי מלך קודם למלחמת עמלק שנאמר "אותי שלח ה' למשחך למלך עתה לך והכיתה את עמלק". והכרתת זרע עמלק קודמת לבנין הבית שנאמר ויהי כי ישב

המלך בביתו וה' הניח לו מסביב מכל אויביו ויאמר המלך אל נתן הנביא אנכי יושב בבית ארזים וגו'.

כסף משנה: שלש מצות נצטוו ישראל וכו' בסנהדרין פרק כה"ג דף כ: תניא רבי יוסי אומר שלש מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ להעמיד להם מלך, ולהכרית זרעו של עמלק, ולבנות להם בית הבתירה. ואיני יודע אי זה מהם תחלה כשהוא אומר "כי יד על כם יהי מלחמה לה' בעמלק" הוי אומר להעמיד להם מלך תתלה, ואין כסא אלא מלך שנאמר "וישב שלמה על כסא ה' למלך". ועדיין איני יודע אם לבנות להם בית הבחירה תתלה או להכרית זרעו של עמלק תחלה כשהוא אומר "והיה בהנית לכם מכל אויביכם" וגו' "והיה המקום אשר יבחר ה'" וגו', הוי אומר להכרית זרעו של עמלק תחלה, וכן בדוד הוא אומר "ויהי כי ישב המלך דוד בביתו וה' הניח לו מסביב", וכתוב "ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים". ופירש"י שלש מצות שיה לזיות זו בזו לעשותן כסדרן כדמפרש לקמן. בכניסתן לארץ דבכולהו כתיב ירושה וישיבה וירשת וישבת ואמרת אשימה עלי מלך, בעמלק כתיב והיה בהניח ה' וגו' בית הבחירה כתיב וישבתם בארץ.

מלך הצפון יפתח את המלחמה

ירמיה א, יג עד טז

"וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי שְׁנֵית לְאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה וְאָמַר סִיר נְפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפְנֵי מִפְּנֵי צְפוּנָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מִצְפוֹן תִּפְתַּח חֲרֻעָה עַל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: כִּי הִנְנִי קָרָא לְכָל מְשֻׁפְּחוֹת מַמְלָכוֹת צְפוּנָה נְאֻם יְהוָה וּבָאוּ וְנָתְנוּ אִישׁ כַּסָּא פֶתַח שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל חוֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל עָרֵי יְהוּדָה: וְדַבַּרְתִּי מְשֻׁפְּטֵי אוֹתָם עַל כָּל רְעֵתָם אֲשֶׁר עָזְבוּנִי וַיִּקְטְרוּ לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם:"

מלך הצפון הוא בבל ופרס

דניאל יא, מד: ושמעות יבגלהו ממזרח ומצפון ויצא בחמא גדלה להשמיד ולהחרים רבים:

אבן עזרא ושמועות יבהלוהו – מלך צפון ממזרח ומצפון הוא בכל ופרס והטעם
הקרן הקטנה שהזכיר בנבואתו: ויצא – מלך צפון:

גיטין ו.

איתמר בכל רב אמר כא"י לגיטין ושמואל אמר כח"ל. לימא בהא קא מיפלגי
דמר סבר לפי שאין בקיאיין לשמה והני גמירי, ומ"ס לפי שאין עדים מצויין לקיימו
והני נמי לא שכיחי. ותסברא הא רבה אית ליה דרבא. אלא דכ"ע בעינן לקיימו
רב סבר כיון דאיכא מתיבתא מישכח שכיחי, ושמואל סבר מתיבתא בגירסייהו
טרידי. איתמר נמי אמר ר' אבא אמר רב הונא עשינו עצמינו בבבל כא"י לגיטין
מכי אתא רב לבבל. מתיב ר' ירמיה ר' יהודה אומר מרקם למזרח ורקם כמזרח,
מאשקלון לדרום ואשקלון כדרום, מעכו לצפון ועכו כצפון. **והא בכל לצפונה דא"י**
קיימא דכתיב {ירמיה א-יד} "ויאמר ה' אלי מצפון תפתח הרעה". ותנן ר"מ
אומר עכו כא"י לגיטין, ואפי' ר"מ לא קאמר אלא בעכו דמקרבא אבל בכל
דמרחקא לא הוא מותיב לה והוא מפרק לה לבר מבבל

זמן מלחמת העולם השלישית קצר – חפץ חיים

מלחמת גוג ומגוג נזכרת בנביאים אולם שם לא כתוב כמה זמן תימשך. אבל
ה"חפץ חיים", אמרו לו, כשהתחילה מלחמת העולם הראשונה, בשנת "ותרעד
הארץ" (שנת תרע"ד), עד תרע"ח, ארבע שנים... אמרו לחפץ-חיים: "מה אתה
אומר? מה יהיה עכשיו? כבר יבוא עכשיו המשיח אחרי כל כך הרבה אסונות?
[ענה החפץ חיים:] "לא, יהיו עוד שתי מלחמות עולם". השנייה היתה בזמן השואה,
וארכה שש שנים, ונהרגו אולי עשרים מיליון איש, שמה במלחמת העולם
הראשונה נהרגו איזה מאתיים אלף... מזה [מספר ההרוגים הרב בשתי המלחמות]
לא יבוא המשיח: "אבל תהיה מלחמת עולם שלישית, לא עוד קרוב (מלחמת
העולם הראשונה והשנייה היו קרובות), כך אמר להם החפץ חיים, כותב זאת רבי
יחזקאל לוינשטיין [היה משגיח בישיבות מיר ופוניבז'], תלמיד החפץ חיים, בספר
אור יחזקאל. אומר [ה"חפץ חיים"]: "תהיה מלחמת עולם שלישית, וזה יהיה אחרי

הרבה זמן, אבל שם" – תשמעו מה שהוא אמר – "המלחמה הזו, מלחמת העולם השלישית, לא תיארך הרבה זמן: עשרים דקות! אבל יהיו הרוגים לאין מספר". ואני [ראש ישיבת המקובלים הרב שמואלין] אומר לכם: כל ההרוגים יהיו מכל אומות העולם. עם ישראל ישכון לבטח. [ב]תנאי אחד: אנחנו עכשיו מקבלים עלינו כולנו ללכת בדרך השם יתברך...

מאתר: השם אחד, מתוך שיעורו השבועי של הרב בניהו שמואלין

<http://www.orlanoar.com/index.asp?act=read&go=readFaq&id=49540>

סימני קרבתו

תלמידי חכמים סובלים

אמר רבי זירא אמר רבי ירמיה בר אבא דור שבן דוד בא קטיגוריא בתלמידי חכמים כי אמריתה קמיה דשמואל אמר צירוף אחר צירוף שנאמר (ישעיהו ו, יג) ועוד בה עשיריה ושבה והיתה לבער תני רב יוסף בזוזי ובזוזי דבזוזי אמר רב חייא בר אשי אמר רב עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות שנאמר (יואל ב, כב) כי עץ נשא פריו תאנה וגפן נתנו חילם:

רש"י: קטיגוריא – הרבה מסטינים ומלמדים חובה יעמדו עליהם: צירוף אחר צירוף – גזירות על גזירות: ועוד בה עשיריה – כשתשעה החלקים יהיו אבודין ולא נותר כי אם העשירית אף היא תשוב והיתה לבער: בזוזי ובזוזי דבזוזי – שוללים אחר שוללים:

השגת הגר"א – כאשר הרוסים יגיעו לאיסטנבול משיח קרוב

הגאון רבי משה שטרנבוך הפתיע את תלמידיו בפורים כאשר חשף בפניהם את הסוד שקיבל במסורת מאת הגאון מווילנה בהקשר של אירוע כיבוש חצי האי קרים בידי רוסיה, המטריד כיום את הקהילה הבינלאומית.

"פורים הוא זמן שמגלים סודות, ויש אצלי הרבה סודות שלא אוכל לגלותם", אמר הרב לתלמידיו, כפי שצוטט ב"משפחה", "אך על אף דבריי שלא אגלה סודות, מכל מקום אני מוכרח לגלות סוד אחד, וזאת מפני שהוא לא סוד שלי, שכן כבר גילה אותו הגאון רבי יצחק חבר זצ"ל, תלמידו של רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל ששמעו מפי הגר"א זיע"א שגילה סוד זה סמוך להסתלקותו", מספר הרב שטרנבוך, שהוא עצמו צאצא של הגר"א.

"כאשר תשמעו שהרוסים כבשו את העיר קרים, תדעו שמתחילים כבר פעמי הגאולה, וכאשר תשמעו שהרוסים הגיעו לעיר קונסטנטינופול (איסטנבול) אז כבר תלכשו בגדי שבת, ואל תפשטו אותם כיוון שבכל רגע המשיח עומד לבוא."

הרב המשיך והסביר כי "בשבוע האחרון הרוסים כבשו את חצי האי קרים וכל העולם סוער סביב הכיבוש הזה, ולפי המסורת שיש בידינו מהגר"א זהו סימן מובהק לפעמי משיח".

<https://www.hidabroot.org/article/52592>

מה עתידין בני ישמעאל לעשות בארץ ישראל – פרקי דרבי אליעזר פרק ל

ר' ישמעאל אומר חמשה עשר דברים עתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים ואלו הן: ימודו הארץ בחבלים, ויעשו בית הקברות למרבץ צאן אשפתות, ומדדו בהן ומהן על ראשי ההרים (ישתמשו בקברות שמושים של גנאי), וירבה השקר, ויגנו האמת, וירחק חק מישראל, ותרבה עונות בישראל שני תולעת כצמר (עם ישראל יהיה באותה עת במצב של "שני תולעת כצמר" הפוך ממה שצריך להיות ביום הכיפורים). (אם יהיו המאייכם בשנים פשלה ילבינו, אם יאדימו בתולע פצמר יהיו (ישעיהו, א י"ח)), ויקמל (יוחלפו) הנייר והקולמוס, ויפסל סלע מלכות, ויבנו ההרים הערים החרבות, ויפנו הדרכים, ויטעו גנות ופרדסים, ויגדרו פרוצות חומות בית המקדש (הוואקף), ויבנו בניין בהיכל, ושני אחים יעמדו אליהם נשיאים בגופן, ובימיהן יעמד צמח בן דוד שנ' ביומיהון דמלכא אינון.

ועוד היה ר' ישמעאל אומ' שלשה מלחמות של מהומה עתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים שנ' "כי מפני הרבות נדדו", ואין הרבות אלא

מלחמות אחת ביער בערב מפני הרב נטושה, ואחת בים מפני קשת דרוכה, ואחת בכרך גדול שהוא כבד משניהם שנ' כי מפני כובד מלחמה ומשם בן דוד יצמח ויראה באבדן של אלו ואלו ומשם יבא לארץ ישראל שנ' מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה זה הדור בלבושו צועה ברב כחו אני מדבר בצדק רב להושיע.

באיזה חודש הגאולה

ראש השנה יא.

בניסן נגאלו בתשרי עתידין ליגאל [...] ר' יהושע אומר בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל.

סימני אחרית הימים

סוטה מט:

בעקבות משיחא חוצפא יסגא ויוקר יאמיר הגפן תתן פריה והיין ביוקר ומלכות תהפך למינות ואין תוכחת בית וועד יהיה לזנות והגליל יחרב והגבלן ישום ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו וחכמות סופרים תסרח ויראי חטא ימאסו והאמת תהא נעדרת נערים פני זקנים ילבינו זקנים יעמדו מפני קטנים בן מנוול אב בת קמה באמה כלה בחמותה אויבי איש אנשי ביתו פני הדור כפני הכלב הבן אינו מתבייש מאביו ועל מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים:

רש"י:

בעקבות המשיח. בסוף הגלות לפני ביאת משיח: והיין ביוקר. שהכל עוסקין במשתאות: ואין תוכחה. אין לך אדם שיוכל להוכיח שכולם נכשלים בחטאות וכשמוכיחין אומר לו אתה כמוני: ובית הוועד. של חכמים יהיו לבית זנות שכלו

החכמים ואין לומד תורה ויהא חרב מאין איש ובעלי זימה מתגודדים שם מפני שחזין לעיר היו בתי מדרשות שלהם:

סימני אחרית הימים

משיח בא בשמינית – פנהדרין צו.

אמר רבי יוחנן דור שבן דוד בא בו תלמידי חכמים מתמעטים והשאר עיניהם כלות ביגון ואנחה וצרות רבות וגזרות קשות מתחדשות עד שהראשונה פקודה שניה ממהרת לבא. ת"ר שבוע שבן דוד בא בו שנה ראשונה מתקיים מקרא זה (עמוס ד, ז) והמטרת על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר, שניה היצי רעב משתלחים, שלישית רעב גדול ומתים אנשים ונשים וטף חסידים ואנשי מעשה ותורה משתכחת מלומדיה, ברביעית שובע ואינו שובע, בחמישית שובע גדול ואוכלין ושותין ושמחין ותורה חוזרת ללומדיה, בששית קולות, בשביעית מלחמות, במוצאי שביעית בן דוד בא אמר רב יוסף הא כמה שביעית דהוה כן ולא אתא אמר אבבי בששית קולות בשביעית מלחמות מי הוה ועוד כסדרן מי הוה (תהלים פט, נב) (אשר חרפו אויבך ה' אשר חרפו עקבות משיחך) תניא ר' יהודה אומר דור שבן דוד בא בו בית הוועד יהיה לזנות והגליל יחרב והגבלן יאשם ואנשי גבול יסובכו מעיר לעיר ולא יחוננו וחכמת הסופרים תסרה ויראי חטא ימאסו ופני הדור כפני כלב והאמת נעדרת שנאמר (ישעיהו נט, טו) ותהי האמת נעדרת (וסר מרע משתולל) מאי ותהי האמת נעדרת אמרי דבי רב מלמד שנעשית עדרים עדרים והולכת לה.

מה הם חמשת סוגי הערב רב ומה מאפיין אותם:

בתיקוני זהר תקון חמשין איתא: ועלייהו אתמר בראשית ב "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" אלה פסל את הראשונים, אלה ודאי פסיל לקדמאין דאמרו אלה אלהיך ישראל דאינון תולדין דתהו דאתרמיזו בראשי תיבין תולדות השמים והארץ תהו.

והנה בהמשך התיקוני זהר שם איתא ואינון חמש מינין דאיתמר בהון בה' בראם ואינון עמלקים גבורים נפילים ענקים רפאים כו' ועלה איתמר ישעיה מ' לא תהו בראה" למיתב בנייהו בניה, "לשבת יצרה" למעבד ישובא מנייהו.

ובביאור הגר"א עמלקים מפרש בפ' בראשית שם דעמלקים רישין דבני ישראל בגלותא כלי חמס וגוזלים לעניי ישראל והן מסטרא דדור המבול ונשמתין דילהון ונצטרפו במצרים ונפרד הרע בערב רב וכד קביל לון משה ע"ה נתערבו נשמתן בישראל והוא הגלות הזה גלות רביעי כו'. נפילים הן דאזלין בתר זנות וכן בתר בצעין דהאי עלמא אשה זונה מסטרא דנפילים. גבורים הן אנשי השם דכל עובדיהון בשביל לעשות לון שם מסטרא דדור הפלגה. רפאים הן שאינון רוצים לעשות ג"ה וצדקה עם בעלי תורה. ענקים הם המזלזלים ת"ח.

באחרית הימים הערב רב ישלוט על ישראל

והנה מש"כ הגר"א בהבחנה ראשונה שהם רישין דבני ישראל בגלותא כן כתב גם בביאור הספד"צ דף ב' ע"ב הובא בחלק הראשון אות א' וז"ש שם: והכי אחזי ליה ברמז בסוף יומיא כו' ע"ש ובאותן השנים מתגלגלים כל התתקע"ד דורות שהן הערב רב שהן הנשמות מעולם התהו כמ"ש חגיגה יד ע"א שתלן בכל דור, והן הן עזי פנים שבדור ואמרו סוף סוטה בעקבות משיחא חוצפא יסגה כו' וכמ"ש בר"מ פ' נשא דף קכ"ה ואתהדרו אינון ערב רב רעייין על ישראל כו'. ובביאור הגר"א לתז"ח כז ע"ב כתב שהערב רב הם בנוי דלילית שפחה בישא ועליה נאמר משלי ל' "שפחה כי תירש גבירתה". וכן בניה שהן רישין דעמא קדישא בגלות שתראה שנאמר איכה א' "היו צריה לראש" וכ"ז נמצא בר"מ פ' נשא הנ"ל.

הערב רב מעורב בישראל והם ישלמו עלנו

ובביאור לתקו"ז קסב ע"א כתב שהערב רב מעורבים בישראל כו' שהן קשין מהאומות פלחי כוכביא כו' רשעים דישראל שהשעה משחקת להם עיי"ש ובחלק ראשון שם הבאנו עוד מתקו"ז שתיתא תנינא כי הנה הסתו עבר שולטנו דשאר ממנן דפלחי כוכביא הגשם חלף הלך לו שולטנתא דערב רב.

ובתיקון תריסר איתא: ואמאי אתגלי ליה בסנה לאחזאה דהות בדוחקא בין קוצים ועם כל דא והסנה איננו אוכל בגין שושנים דהוו בינאה דאינון ישראל דהוו עתידין למהוי בגלותא בין ערב רב דאינון קוצים ודא איהו רזא ירמיה מו כי אעשה כלה בכל וגו' אשר הדחתיך שמה ואותך.

לא אעשה כלה אחזי ליה אגרא דכלה ואיהי לבת אש ביך קוצים דאינוך חייביא כד דחקין לשכינתא וישראל אגרא דלהון כלה כו' ויפרוק לון מן גלותא בגינה ודוחקא דגלותא דערב רב לישראל ממחר לון פורקנא.

כח השליטה של הערב רב בגלל השנאת חינם

ובלקוטים להקדמת התיקונים דף ב' ע"א בנדפס דף יח ע"א כתב הגר"א שעבד ושפחה הם ס"ם ונחש קליפות של עשו פי' עמלק וישמעאל ימינא ושמאלא אחוזים באברהם ויצחק, אבל ערב רב הן אחוזים ביעקב והן קשין לישראל ולשכינתא יותר שהן השאור שבעיסה, והוא מ"ש משלי ל' "ונבל כי" כו' "ישבע לחם" שכל הקמצנין ואינן מחזיקים התורה הן מהן כמ"ש בזוהר בראשית ובר"מ פ' נשא ובשארי מקומות הרבה כו'.

וזהו גלות מחמת הערב רב עד במח בדד עין יעקב ששלשה גליות הראשונים היו נגד ג' הנ"ל נגד ג' עבירות תחת עבד כו' ע"ג תחת שנואה כו' ג"ע ותחת שפחה כו' ש"ד, וז"ש "כי תירש" והכל מדה כנגד מדה. אבל גלות הד' תחת נבל כו' היא שנאת חנם נגד זה מוליכין ומנהיגים אותם נבל כו' ששונאים את הת"ח וכמ"ש בר"מ וכנ"ל.

הערב רב באים מקין

תיקונא שתין ותשע קיז ע"ב כתב הגר"א: על גלגולין דיליה ושל משה דאזיל בכל דרא בת"ת והוא מחולל בכל דרא בבני קין דאינון ערב רב כלי חמס על ישראל ות"ת מבוזין וחכמת סופרים תסרה כו' בסלע שנלקה והלוחות שנשברו והכל בשביל הערב רב שקבל ולכן יתגלגל בכל דרא בין הערב רב ומבזזה בנייהו לאתכפר במה דחב.

חבלי משיח שע"י הערב רב ימשך ע' שנה

בהקדמת תיקוני זהר ה' ע"ב: ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין כל האומר אמן
יהא שמיה רבא בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה דאינון ע' שנין בתר
אלף ומאתן שנין דאתחרכ בי מקדשא כו' אבל גזר דינם ע' שנין.

ובביאור הגר"א כתב אבל גזר דינם ע' שנים דהוא חבלי משיח דבאמן יהש"ר
ינצל מהן.

מי לא יסבול ייסורי ביאת המשיח

גאולה אחרונה לא קשורה למעשנו

אחרית כראשית דף מד

ובביאור הגר"א לתיקוני זהר דף ע"ד א' ד"ה ללבי כתב: הענין כי יש קצים בכל
דרא לפי הזכויות של פקודין וכמ"ש היום אם כו', אבל קץ האחרון לא תליא
בתשובה אלא בחדש כמ"ש ואגעש למען שמי כוי וכמ"ש בתפילה למען
שמו באהבה וזה הקץ יתגלה והוא ג"כ בזכות אבות.

ע"י לימוד הזהר ניצולין מחבלי משיח

אדיר במרום עמ' כב: הנדבק בספר הזהר כו' ואין צריך לו חבלי משיח כמוזכר ברעיא מהימנא פרשת נשא כו' והנה עכ"ז לא נתגלה הזהר אלא בזמן הרבה אחרי העשותו כי הלא הפעולה הזאת אינה צריכה להמצא אלא בזמנה פירוש שיברחו ישראל בסוד הזהר הזה כי פעולתו אינו אלא בסוף יומיא בדכא דמלכא משיחרו ואפרש לך עתה מהו דרא דמשיחא הנה אמרו רז"ל בעקבא דמשיחא חוצפא יסגי וענין זה הוא כי בעקבות משיח יהיו חבלי משיח כו'.

ושם כתב עוד בעמ' כד והרי הבנת היטב דברי הזהר ועל מה הוא נעשה כו' ונעשית בסוד עיר מקלט כדי לברוח בה מן הגלות שכל הבורח בו לא יצטרך לחבלי משיח לברוח בריחה האחרת של התשובה המתגלית בזמן הצרה הגדולה כדפירשתי ושזה ענין המלך שגזרותיו קשות עיי"ש עמ' כב.

סיבה למה עיירות נתלשות ממקומן:

ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז: תני רבי שמעון בן יוחאי אם ראית עיירות נתלשות ממקומן בארץ ישראל דע שלא החזיקו בשכר סופרים ובשכר משנים שנאמר ירמיה א' "על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבם את תורתי".

אחרי ביאת המשיח

בזמן המשיח נזכה למדרגות עליונות ברוחניות

סנהדרין צח:

אמר עולא: ייתי ולא איחמיניה [יבוא משיח ואל אראה אותו]. וכן אמר [רבה]: ייתי ולא איחמיניה.

רב יוסף אמר: ייתי [שיבוא], ואזכי דאיתיב בטולא דכופיתא דחמריה [ואזכה לשבת בצל הרעי של חמורו], רש"י: בטולא דכופיתא דחמריה – כלומר אפילו בכך אני רוצה ובלבד שאראנו.

חידושי אנדרות מהר"ל

ייתי ולא אחמניה וכו'. פי' דעת רב יוסף שאמר ייתי ואחמניה ואשב בצל יציאת החמור שלו, כי העולם הזה גשמי ביותר ועולם המשיח הוא יהיה נבדל ביותר. ואמר שאם לא אפשר לי להיות עם המשיח ולהיות עמו במעלה הגדולה שאז בודאי יקנה האדם מעלה אלקית, אלא אף אם לא אזכה לזה, רק שאהיה בתכלית הרחוק עד שלא אשתתף עם המעלה האלקית שלו, רק אשתתף ואשב במדריגה הפחותה ונקרא זה יציאת חמור שלו כלומר הנדחה מן החמור והוא המדריגה השפילה ביותר אם אשתתף בזה די לי שגם בזה יקנה האדם מעלה גדולה במה שהוא בדור עם המשיח ויקנה מעלה האלקית. כי העולם הזה המעלה הגדולה שלו אינו שווה למעלה הפחותה שהוא בתכלית הפחיתות של עולם המשיח. ולפיכך אמר אזכה ואשב בכופיתא דחמרא:

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

בטולא דכופיתא דחמריה – קיימת הדרגה הכי תחתונה של החמור שאפילו ביחס לדרגת החמור הרי היא עניין של פסולת "כופיתא דחמרי" לאחר מכן קיימת דרגה נחותה מכך "טולא דכופיתא דחמרי" הצל של הפסולת שהצל הוא הרי רק תוצאה ומסובב מהפסולת ועל כך אומרים שכאשר יבוא המשיח יהיה הבירור של העולם בתכלית השלמות שאפילו 'כופיתא דחמרי' יהיה לצל המגין על רב יוסף. (שיחת ערב חג השבועות תשל"ז)

מה בין לפני ביאת המשיח לאחרי

שבת פג.

תניא אמרו לו לרבי אליעזר וכי מאחר דתכשיטיין הן לו מפני מה הן בטלין לימות המשיח אמר להן לפי שאינן צריכין שנאמר (ישעיהו ב, ד) לא ישא גוי אל גוי חרב ותהוי לנוי בעלמא אמר אביי מידי דהוה אשרגא בטיהרא ופליגא דשמואל דאמר שמואל באין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד גליות בלבד שנאמר (דברים טו, יא) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ מסייע ליה לרבי חייא בר

אבא דא"ר חייא בר אבא גבל הנביאים לא נתנבאו אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא (ישעיהו סד, ג) עין לא ראתה אלהים זולתך.

משיח בן דוד יבנה את בית המקדש

ומעתה נמצא סדר הגמ' בסנהדרין שמצוה הראשונה שנצטוו בה ישראל היא להעמיד להם מלך והיא תתקיים לע"ל בהקמת שני המלכים בן אפרים ובן דוד וכמוש"כ הגר"א שימלון משיח בנו ואח"כ משיח ב"ד. ולכן קודם תתקיים המצוה להכרית זרעו של עמלק המוטלת על משיח בן אפרים וכמוש"נ, ואח"כ המצוה לבנות את בית הבחירה ע"י מלך המשיח שהוא מיהודה, וכלשון הגר"א בתקו"ז הנ"ל הובא סוף אות יב יוראה עוד בביאור הספד"צ י' ע"ג, רק אם יזכו יבא קודם וימלוך משיח בן יוסף כמו שאול קודם לדוד כו"ו ומבואר דענין שאול קודם דוד הוא ענין אפרים שקודם דוד ומובן מה שנצטווה דוקא שאול בהכרתת זרע עמלק.

קיבוץ גלויות יעשה ע"י שני המשיחים

והנה הוסיף הגר"א הנ"ל ואחר שיתייחדו כבראשונה אז יצמח משיח ב"ד וז"ש יחזקאל לז קח לך כו' וקבצתי וכו"ו והביאור דקבוץ גלויות יהיה בפעולת שני המשיחין וכמו שכתב הגר"א ביהל אור פ' תרומה קסט ע"ב לבאר דברי הזהר: חמישאה פי' ברכה חמישית מתוך שבע ברכות נישואין שוש תשיש ותגל עקרה דביתא בחדוה בקיבוץ וכנישו דבנהא מד' סטרי עלמא ודא רזא דירכא אחרא דיתחבר בירכא שמאלא למיעל ולמכנש לכל סטריין.

ובביאור הגר"א כמ"ש ועמדו רגליו ביום ההוא כו' הן על ההליכה ועל הקיבוץ והן שניהם עושין אומנות אחד כו' לפי שרגל א' בלא חבירו אין יכול לעשות כלום משא"כ בידיים ושאר אברים כו' ובהן קיבוץ גלויות כו' ושם השני משיתין כו' ושש כאן וכנישו דבנין ורחימו למעל לון בין ברכין כו' ר"ל קיבוץ הגלויות באהבה למיעל לון בין ברכים כאדם האוהב את בנו והוא קיבוצם לא"י כו' וזש"ה על ברכים תשעשעו כאיש אשר אמו תנחמנו ובירושלים תנוחמו והוא לבהמ"ק כו"ו.

המשיח יקביץ גלויות

מלכים פי"א הלכה א

המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה ובונה המקדש ומקביץ נדחי ישראל וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם.

מלך המשיח צריך להיות מזרע דוד

פי"א הלכה ח': נביא שהעמיד מלך משאר שבטי ישראל. והיה אותו מלך הולך בדרך התורה והמצוה ונלחם מלחמות ה' הרי זה מלך וכל מצות המלכות נוהגות בו, אע"פ שעיקר המלכות לדוד ויהיה מבניו מלך, שהרי אחיה השילוני העמיד ירבעם ואמר לו "והיה אם שמע תשמע את כל אשר אצוך ובניתי לך בית נאמן כאשר בניתי לדוד וגו'. ואמר לו אחיה ולבנו אתן שבט אחד למען היות ניר לדוד עדי כל הימים לפני בירושלים.

ובהלכה י': ואין מושחין אלא זרע דוד.

המשיח לא צריך לעשות אותות ומופתים

פי"א ה"ג: ואל יעלה על דעתך שהמלך המשיח צריך לעשות אותות ומופתים ומחדש דברים בעולם או מחיה מתים וכיוצא בדברים אלו אין הדבר כך שהרי רבי עקיבא חכם גדול מחכמי משנה היה והוא היה נושא כליו של בן כוזיבא המלך, והוא היה אומר עליו שהוא המלך המשיח ודימה הוא וכל חכמי דורו שהוא המלך המשיח עד שנהרג בעונות. כיון שנהרג נודע להם שאינו ולא שאלו ממנו חכמים לא אות ולא מופת. ועיקר הדברים ככה הן שהתורה הזאת חוקיה ומשפטיה לעולם ולעולמי עולמים ואין מוסיפין עליהן ולא גורעין מהן.

מי הוא המשיח

ואם יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו כפי תורה שבכתב ושבעל פה ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמות ה' הרי זה בחזקת שהוא משיח. אם עשה ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל הרי זה משיח בודאי. ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד שנאמר "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד".

בימות המשיח עולם כמנהגו נוהג, כל העולם יחזור בתשובה

פרק י"ב ה"א: אל יעלה על הלב שבימות המשיח יבטל דבר ממנהגו של עולם או יהיה שם חידוש במעשה בראשית, אלא עולם כמנהגו נוהג וזה שנאמר בישעיה וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ משל וחידה. ענין הדבר שיהיו ישראל יושבין לבטח שיהיו עם רשעי עכו"ם המשולים כזאב ונמר שנאמר זאב ערבות ישדדם ונמר שוקד על עריהם. ויחזרו כולם לדת האמת.

ה"ב: אמרו חכמים אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד.

לפני מלחמת גוג ומגוג יתגלה אליה, אליהו – שהוא נביא שיחזיר את ישראל בתשובה לבבית, והוא לא יפסול את ישראל ויאמר את הרע שלהם אלא ישים שלום בעולם.

י"ב ה"ב: יראה מפשוטן של דברי הנביאים שבתחילת ימות המשיח תהיה מלחמת גוג ומגוג. ושקודם מלחמת גוג ומגוג יעמוד נביא לישר ישראל ולהכין לבם שנאמר "הנה אנכי שולח לכם את אליה וגו'.

ואינו בא לא לטמא הטהור, ולא לטהר הטמא ולא לפסול אנשים שהם בחזקת כשרות, ולא להכשיר מי שהוחזקו פסולין אלא לשום שלום בעולם שנאמר והשיב לב אבות על בנים. ויש מן החכמים שאומרים שקודם ביאת המשיח יבא אליהו.